

Oikeushallinnon erityisviranomaiset -virasto

Oikeusministeriön kannanotto vuoden 2025 tilinpäätöksestä

Oikeusministeriö antaa valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) 66 i §:n mukaisen perustellun kannanottonsa Oikeushallinnon erityisviranomaiset -viraston vuoden 2025 tilinpäätöksestä.

Tilinpäätöskannanoton perustana ovat viraston tilinpäätös, joka sisältää toimintakertomuksen, sekä siitä annettu valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus.

Ministeriön yleisarvio Oikeushallinnon erityisviranomaiset -viraston tuloksellisuudesta ja tavoitteiden saavuttamisesta on hyvä (asteikko: erinomainen, hyvä, tyydyttävä, välttävä, heikko). Oikeushallinnon erityisviranomaiset -virasto on saavuttanut tulossopimuksessa vuodelle 2025 asetetut tulostavoitteet pääosin.

1. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta.

Oikeushallinnon erityisviranomaiset -virasto aloitti toimintansa uutena virastona ja kirjanpitoyksikkönä 1.1.2025. Tässä kannanotossa otetaan kantaa kokonaisuutena uuden viraston ja kirjanpitoyksikön toiminnan tuloksellisuuteen, mutta ei arvioida yksittäisten itsenäisten ja riippumattomien erityisviranomaisten tulostavoitteiden saavuttamista.

1.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus.

Viraston yhteiskunnallinen vaikuttavuus syntyy kunkin yksittäisen erityisviranomaisen ydintehtävistä. Nämä tehtävät liittyvät eri tavoin perus- ja ihmisoikeuksien turvaamiseen, oikeusturvan toteutumisen valvontaan, turvallisuuden varmistamiseen sekä yhteiskunnan epäkohtien käsitteilyyn. Vaikuttavuus ilmenee esimerkiksi kansalaisten oikeuksien toteutumisena, valvonnan tehostumisena ja luottamuksen vahvistumisena julkiseen hallintoon. Koska suurin osa erityisviranomaisista laatii erikseen vuosikertomuksen ja osa myös raportoi toiminnastaan suoraan eduskunnalle, näitä tietoja ei ole esitetty vuosikertomusten laajuudessa tilinpäätöksessä. Siltä osin kuin yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta on tilinpäätöksessä raportoitu, on raportointi asianmukaista.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Oikeusministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 25
 00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
 Helsinki

0295 16001
 +358 295 16001

09 1606 7730
 +358 9 1606 7730

kirjaamo.om@gov.fi
 oikeusministerio.fi

1.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

Oikeushallinnon erityisviranomaiset -virasto saavutti tavoitteensa pääosin.

1.2.1 Toiminnallinen tehokkuus

Oikeushallinnon erityisviranomaiset -virasto saavutti tavoitteensa pääosin.

Viraston perustamisella pyrittiin keskittämään pienten viranomaisten hallinto- ja tukipalveluita, vähentämään päällekkäistä hallinnollista työtä ja näin parantamaan tuottavuutta sekä mahdollisuuksia kohdentaa voimavarat kunkin viranomaisen asiantuntijatyöhön. Viraston toiminnan käynnistäminen onnistui pääosin suunnitellusti ja ilman merkittäviä häiriöitä. Uudet prosessit ja rakenteet otettiin käyttöön. Hallintopalvelut järjestettiin koko virastolle ja yhteistoiminta aloitettiin. Ensimmäisen toimintavuoden tavoitteissa edettiin hyvin, mutta kehittäminen jatkuu edelleen.

1.2.2 Tuotokset ja laadunhallinta

Oikeushallinnon erityisviranomaiset -virasto saavutti tavoitteensa pääosin.

Erityisviranomaiset antoivat hallintopalveluyksikön toimintaa koskevassa palautekyselyssä kokonaisarvosanaksi 4,11 (asteikolla 1–5). Palautteen perusteella voidaan todeta, että erityisviranomaiset ovat pääosin olleet tyytyväisiä hallintopalveluyksiköltä saamaansa tukeen sekä viraston hallintopalveluiden johtamiseen. Kiitosta saatiin etenkin palvelun nopeudesta sekä henkilöstön asiantuntevuudesta, palvelualltiudesta ja ystävällisyydestä. Toisaalta on myös koettu, ettei työnjako hallintopalveluyksikön ja viranomaisten välillä ja toisaalta hallintopalveluyksikön ja valtion muiden palveluorganisaatioiden (Palkeet, Oikeusrekisterikeskus, Valtori) ole täysin selvä ja ettei viranomaisten hallinnollinen taakka ole vielä odotetusti keventynyt.

1.2.3 Henkilöstövoimavarojen hallinta ja kehittäminen

Oikeushallinnon erityisviranomaiset -virasto saavutti tavoitteensa pääosin.

Hallintopalveluyksikkö on järjestänyt vuoden 2025 aikana seitsemän koko virastolle yhteistä koulutustapahtumaa sekä lisäksi ruotsin viikkotunnit viidelle opetusryhmälle. Yhteisissä henkilöstökoulutuksissa aihealueina olivat työyhteisötaidot, puheviestintä, talous, juridiikka sekä ensiaputaidot. Osallistuminen koulutuksiin on ollut hyvin aktiivista ja koulutuksista saatu palaute on ollut kiittävää.

Henkilöstövoimavaroja koskevat tiedoissa on monilta osin puutteita, koska vertailutietoja edellisiltä vuosilta ei ole, henkilöstökyselyihin käytetty järjestelmä on uudistunut tai viranomaisen henkilöstöluvumäärän vähäisyyden vuoksi lukuja ei voi esittää.

2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulostavastuun kannalta sekä ministeriön kanta kehittämistarpeista

Oikeusministeriön näkemyksen mukaan Oikeushallinnon erityisviranomaiset -viraston toiminta on käynnistynyt hyvin. Virasto on huolehtinut kirjanpitoyksikön lakisääteisistä tehtävistään. Ensimmäisenä toimintavuonna on otettu käyttöön yhteistyön ohjausmallit ja palvelusuunnitelmat, laadittu keskeisimmät hallinnon johtamisen ohjeistukset sekä yhteisten hallinnollisten palvelujen tuottamisen lisäksi toteutettu ensimmäiset viraston yhteiset hankinnat.

Oikeusministeriön näkemyksen mukaan tuloksellisuuden raportoinnin perusteet ovat asianmukaisia ohjauksen ja tulostavastuun kannalta. Oikeushallinnon erityisviranomaiset -viraston on tärkeä kiinnittää edelleen huomioita yhteistyön kehittämiseen sekä viraston sisällä että sidosryhmien kesken sekä jatkaa säännöllistä hallinnon toiminnan sujuvuuden arviointia.

3. Toimenpiteet, joihin viraston on tarpeen ryhtyä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Valtiontalouden tarkastusviraston vuotta 2025 koskevassa tilintarkastuskertomuksessa tai vuosiyhteenvedossa ei tullut esiin olennaista huomautettavaa viraston toiminnasta. Viraston tulee edelleen ennakkoluulottomasti jatkaa yhteisen hallinnon kehittämistä sekä arvioida keinoja yhteishankintojen lisäämiseksi ja sitä kautta menojen vähentämiseksi. Lisäksi viraston tulee

erityisesti huolehtia osaltaan siitä, että viraston yhteisten ICT- määrärahojen seuranta ja käyttö on asianmukaista.

4. Oikeusministeriön toimenpiteet tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Oikeusministeriö pyrkii omissa esityksissään turvaamaan viraston resurssien riittävyyden yli hallituskausien. Oikeusministeriö tukee virastoa edelleen työssään mm. EU- rahoituksen hakemiseen liittyvissä asioissa, tietohallinnon kehittämisessä ja ohjaa virastoa osaltaan toimitilojen tehokkaampaan käyttöön. Oikeusministeriö edistää myös viranomaisyhteistyötä hallinnonalalla ja yli hallinnonalan.

Oikeusministeriö valmistelee viraston toimivuutta koskevan hallituksen selvityksen eduskunnalle vuoden 2026 loppuun mennessä.

Oikeusministeri

Leena Meri

Osastopäällikkö

Tapio Laamanen

Tiedoksi

Valtiokonttori
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Valtiovarainministeriö